

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
« Практичні аспекти доказування у кримінальному процесі »

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
Освітня програма	Право
Заняття	II семестр
Лекції	2 рази на тиждень
Семінарські	1 раз на тиждень
Кількість кредитів	4 кредити ЄКТС (120 годин)
Мова викладання	Українська

Інформація про викладача

Прізвище, ім'я, по батькові	Касапоглу Світлана Олександрівна
Науковий ступінь	Доктор юридичних наук
Вчене звання	Професор
Посада	Професор кафедри
Контакти	Kasapohlu.s.o@nmu.one
E-mail	Kasapohlu.s.o@nmu.one
Профайл	https://publiclawntu.com.ua
Персональна сторінка	https://orcid.org/0000-0003-2887-6701 Scopus ID: 59198055600 Researcher ID: rid104757
Консультації	ауд.10/303, 2 години на тиждень (згідно графіку індивідуальних консультацій, що розміщений на інформаційному стенді кафедри)
Місце	Національний технічний університет «Дніпровська політехніка», кафедра публічного права, 49005 м. Дніпро, пр. Дмитра Яворницького, 19; 10 корпус, 3 поверх, ауд. 303
Онлайн-консультації	електронна пошта (щоденно, окрім вихідних і святкових днів) та онлайн-платформа Microsoft Teams

1. Анотацію до курсу

Навчальна дисципліна «Практичні аспекти доказування у кримінальному процесі» є вибірковою складовою підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю D8 «Право». Курс спрямований на формування у студентів системних знань та практичних навичок, необхідних для розуміння сутності, принципів і механізмів функціонування інституту доказування в кримінальному провадженні, особливостей практичних аспектів оцінки доказів та їх збирання, розслідування та судового

переслідування воєнних злочинів, а також взаємодії міжнародних і національних правоохоронних органів у сфері збирання та фіксації доказів.

У межах дисципліни розглядаються питання юрисдикції органів доказування та структури процесу доказування, документування та збору доказів воєнних злочинів, процесуальних прав і гарантій учасників провадження на всіх стадіях, порядку проведення слідчих гласних та негласних дій з метою збирання доказів. Значна увага приділяється аналізу міжнародної та національної судової практики, зокрема рішень МКС, спеціальних трибуналів та Європейського суду з прав людини, а також формуванню вмінь збирати та складати процесуальні документи та здійснювати правову аргументацію в умовах міжнародних і змішаних проваджень.

Вивчення дисципліни передбачає поєднання лекційних і практичних занять, роботу з міжнародними договорами, національними законами, судовими рішеннями, науковими джерелами та виконання індивідуальних завдань. Засвоєні знання та навички стануть основою для подальшої професійної діяльності у сфері міжнародного кримінального правосуддя, адвокатури, прокурорської та судової роботи, правозахисної діяльності, а також для наукових досліджень у галузі міжнародного та кримінального процесу.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Практичні аспекти доказування у кримінальному процесі» є формування у здобувачів вищої освіти системи знань, умінь і практичних навичок, необхідних для глибокого розуміння сутності, принципів та механізмів функціонування інституту доказування, особливостей доказування, розслідування та судового переслідування воєнних злочинів, а також забезпечення реалізації та захисту прав людини відповідно до міжнародних стандартів і норм міжнародного гуманітарного права в сфері проведення слідчих дій як способів збирання доказів. Дисципліна покликана розвинути здатність майбутніх фахівців ефективно орієнтуватися у структурі та діяльності міжнародних і національних органів правосуддя з питань збирання, фіксації, оцінки та перевірки доказів, застосовувати положення міжнародних договорів, національного законодавства та судову практику для прийняття обґрунтованих процесуальних рішень у справах про воєнні злочини.

Завдання вивчення дисципліни

Вивчення навчальної дисципліни «Практичні аспекти доказування у кримінальному процесі» передбачає досягнення таких основних завдань:

- Поглиблене засвоєння теоретичних положень і норм, що регламентують практичні аспекти збирання, фіксації, перевірки та оцінки доказів у кримінальному провадженні.

- Формування знань щодо процесуальних прав та обов'язків учасників процесу доказування, їх ролі та функцій у змагальному процесі.

- Опанування навичками збору, документування та оцінки доказів воєнних злочинів, у тому числі з урахуванням стандартів МКС, ad hoc трибуналів і практики ЄСПЛ.

- Розвиток умінь готувати процесуальні документи та аргументувати правову позицію у кримінальному провадженні застосовуючи принципи доказування та дотримуючись меж доказування

- Оволодіння методами забезпечення балансу між інтересами сторін доказування, безпекою свідків і потерпілих та правами обвинувачених під час збирання доказів.

- Набуття здатності критично оцінювати зібрані докази в їх сукупності та окремо кожен у справах про різні категорії злочинів, виявляти процесуальні порушення та пропонувати шляхи їх усунення.

- Сприяння формуванню професійної правосвідомості, високої культури міжнародної правової аргументації та етики поведінки у судових процесах.

Завдання курсу

У процесі опанування дисципліни «Практичні аспекти доказування у кримінальному процесі» здобувачі вищої освіти повинні:

- набути здатності формулювати та обґрунтовувати правову позицію з питань доказового процесу;

- навчитися аналізувати та застосовувати положення Римського статуту, міжнародних договорів, норм міжнародного гуманітарного права та національного законодавства під час доказування;

- оволодіти вмінням оцінювати допустимість, належність та достовірність доказів у справах про воєнні злочини;

- засвоїти навички застосування міжнародних стандартів під час доказування та практики ЄСПЛ у міжнародних і національних провадженнях;

- розвинути здатність приймати обґрунтовані процесуальні рішення з урахуванням принципів змагальності та диспозитивності;

- підвищити рівень юридичної риторики, навички публічних виступів і професійного спілкування в умовах проведення негласних слідчих дій.

3. Результати навчання

РН9 – Вміти застосовувати сучасні інформаційно-аналітичні технології для збору, систематизації та візуалізації даних, пов'язаних із застосуванням норм доказового права.
РН18 – Інтегрувати знання з міжнародного кримінального, гуманітарного та конституційного права при збиранні та оцінці доказів та виборі механізмів

4. Структура курсу

Види та тематика навчальних занять
ЛЕКЦІЇ
Тема 1. Вступ до теорії доказів у кримінальному судочинстві
1. Теорія доказів у кримінальному процесі як розділ науки кримінального процесуального права. Предмет теорії доказів у кримінальному судочинстві. Сучасні тенденції розвитку теорії доказів у кримінальному судочинстві. 2. Поняття, зміст та значення доказового права. Джерела сучасного доказового права. Положення Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 р. та практика ЄСПЛ як джерела доказового права у кримінальному провадженні України. 3. Теорія пізнання як основа теорії доказів і доказового права. Доказування як різновид процесу пізнання. Особливості пізнання в кримінальному судочинстві. 4. Поняття та види доказування у кримінальному процесі. Аналіз нормативного закріплення та сучасних наукових концепцій. 5. Мета доказування в кримінальному процесі. Питання про істину як мету доказування у кримінальному провадженні. Аналіз сучасних наукових концепцій мети доказування у кримінальному провадженні. 6. Поняття, правова природа та види стандартів доказування у кримінальному судочинстві. Аналіз сучасних наукових концепцій стандартів доказування у кримінальному судочинстві. Застосування окремих видів стандартів доказування під час прийняття процесуальних рішень. 7. Етичні основи процесу доказування у кримінальному провадженні. Гарантії прав та законних інтересів учасників кримінального провадження в процесі доказування.
Тема 2. Поняття доказів. Класифікація доказів. Властивості доказів
1. Поняття доказів та джерел (видів) доказів у кримінальному процесі. Аналіз наукових концепцій поняття та змісту доказів у кримінальному провадженні. 2. Властивості доказів у кримінальному процесі: аналіз сучасних наукових концепцій та законодавчого врегулювання у чинному КПК України. 3. Поняття належності та допустимості доказів у кримінальному провадженні. Критерії допустимості доказів. Процесуальні порушення і допустимість доказів. Питання про асиметрію доказів. 4. Недопустимість доказів, отриманих внаслідок істотного порушення прав та свобод людини. Недопустимість доказів та відомостей, які стосуються особи підозрюваного, обвинуваченого. 5. Поняття та підстави класифікації доказів. Загальна характеристика окремих класифікаційних доказів. Аналіз сучасних наукових концепцій класифікації доказів у кримінальному провадженні.
Тема 3. Предмет доказування у кримінальному процесі. Локальний предмет доказування
1. Поняття та структура предмету доказування у кримінальному провадженні України: аналіз сучасних наукових концепцій та законодавчого врегулювання у чинному КПК. 2. Особливості предмету доказування в окремих категоріях (видах) кримінального провадження України: аналіз нормативного врегулювання у чинному КПК. 3. Зміст обставин, що підлягають доказуванню у кримінальному провадженні України. 4. Локальний предмет доказування у кримінальному провадженні України. 5. Межі доказування та фактичний обсяг (об'єм) доказів у кримінальному процесі.

Тема 4. Поняття та зміст процесу доказування
1. Поняття та види доказування у кримінальному процесі. Доказування як діяльність по збиранню, перевірці та оцінці доказів. Доказування як обґрунтування певної тези (твердження). 2. Поняття та способи збирання, перевірки доказів у кримінальному процесі України. Особливості збирання та перевірки доказів в окремих стадіях кримінального провадження України. Використання науковотехнічних засобів при збиранні та перевірці доказів. 3. Поняття та зміст оцінки доказів у кримінальному процесі : аналіз нормативного врегулювання та сучасних наукових концепцій. 4. Використання в доказуванні фактичних даних, отриманих в інших державах на підставі доручень про правову допомогу. 5. Поняття та класифікація суб'єктів процесу доказування у кримінальному провадженні України. 6. Поняття та зміст обов'язку доказування: аналіз сучасних наукових концепцій та законодавчого врегулювання у чинному КПК. Суб'єкти, на яких покладено обов'язок доказування, характеристика їх повноважень щодо збирання, перевірки та оцінки доказів. 7. Поняття та зміст тягара доказування: аналіз сучасних наукових концепцій та законодавчого врегулювання у чинному КПК. Суб'єкти, на яких покладено тягар доказування у кримінальному провадженні України. 8. Характеристика суб'єктів, які мають право приймати участь у процесі доказування.
Тема 5. Джерела доказів
1. Джерела доказів у кримінальному провадженні України: аналіз нормативного врегулювання 2. Показання як джерело доказів у кримінальному провадженні: аналіз нормативного врегулювання у КПК та позиції ВС. Характеристика окремих видів показань. 3. Речові докази як джерело доказів у кримінальному провадженні: поняття, види, особливості оцінки. 4. Документи як джерело доказів у кримінальному процесі: поняття, форма, види. Документи, якими оформлюється провадження слідчих (розшукових) та негласних слідчих (розшукових) дій. Відмінність документів-речових доказів від документів-самостійного джерела доказів. Збирання, перевірка та оцінка документів. 5. Висновок експерта як джерело доказів у кримінальному провадженні України. 6. Джерела доказів, які використовуються у дізнанні, особливості їх одержання та оцінки.
Тема 6. Застосування практики ЄСПЛ при оцінці доказів у кримінальному процесі України
1. Практика ЄСПЛ як джерело доказового права, яке застосовується органом державної влади та службовою (посадовою) особою при оцінці доказів. 2. Застосування практики ЄСПЛ при оцінці належності доказів. Міжнародні стандарти формування належних доказів. Концепція належності доказів у контексті практики ЄСПЛ. 3. Концепція допустимості доказів у контексті практики ЄСПЛ. Міжнародні стандарти формування допустимих доказів у кримінальному судочинстві. 4. Питання допустимості доказів при порушенні положень Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 р. (на прикладі окремих статей Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 р. Питання допустимості доказів при порушенні вимог ст. 3 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 р.) 5. Застосування практики ЄСПЛ при оцінці достатньої сукупності доказів. Міжнародні

стандарти формування достатньої сукупності доказів. Стандарти доказування у контексті практики ЄСПЛ. Стандарти доказування, не пов'язані з вирішенням кримінального провадження по суті – "обґрунтована підозра", "достатня підстава", "переконання за більшою вірогідністю", "вагоме переконання" - ознаки, сфера застосування. Стандарт доказування "поза розумним сумнівом". 6. Обґрунтованість та вмотивованість судового рішення як результат оцінки доказів. Окремі позиції ЄСПЛ щодо обґрунтованості та вмотивованості судових рішень у кримінальному судочинстві
ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ
Елементи процесу доказування у кримінальному провадженні: аналіз нормативного врегулювання у КПК та сучасних наукових концепцій.
Способи збирання та перевірки доказів на стадії досудового розслідування: стороною обвинувачення, стороною захисту, слідчим суддею
Роль сторони обвинувачення в процесі доказування
Роль сторони захисту в процесі доказування
Форми участі сторони захисту в процесі доказування
Застосування практики ЄСПЛ при оцінці належності доказів. Міжнародні стандарти формування належних доказів. Концепція належності доказів у контексті практики ЄСПЛ
Документи як джерело доказів у кримінальному процесі: поняття, форма, види. Документи, якими оформлюється провадження слідчих (розшукових) та негласних слідчих (розшукових) дій. Відмінність документів-речових доказів від документів-самостійного джерела доказів. Збирання, перевірка та оцінка документів
Способи збирання та перевірки доказів на стадії досудового розслідування

5. Технічне обладнання та/або програмне забезпечення

Спеціально обладнана проектором аудиторія 10/305 або 10/311 для проведення лекційних та семінарських занять.

Для навчання необхідно мати з собою гаджети зі стільниковим інтернетом.

Студент повинен мати активований акаунт університетської пошти (student.i.p@nmu.one) на Office 365.

6. Система оцінювання та вимоги

6.1. Навчальні досягнення здобувачів вищої освіти за результатами вивчення курсу оцінюватимуться за шкалою, що наведена нижче:

Рейтингова шкала	Інституційна шкала
90-100	Відмінно
75-89	Добре
60-74	Задовільно
0-59	Незадовільно

6.2. Здобувачі вищої освіти можуть отримати підсумкову оцінку з дисципліни на підставі поточного оцінювання знань за умови, якщо набрана кількість балів з поточного тестування та самостійної й індивідуальної робіт складатиме не менше 60 балів.

Засоби діагностики та процедури оцінювання

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ			ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ	
навчальне заняття	засоби діагностики	процедури	засоби діагностики	процедури
лекції	контрольні завдання за кожною темою	усне опитування, бліц-опитування, тестування	підсумкове тестування	визначення загальної кількості балів за результатами поточних контролів; підсумкове тестування під час заліку
семінарські	контрольні завдання за кожною темою або індивідуальне завдання	усне опитування, оцінювання презентації виступ-презентація, робота в малих групах, реферат/есе; виконання завдань під час самостійної роботи		

6.3. Поточна успішність складається з успішності за оцінки за роботу на практичних заняттях (оцінюється 8 занять, участь у занятті максимально може принести здобувачу вищої освіти 5 балів). Отримані бали на семінарських заняттях та бали за самостійну роботу (максимально 25 балів) додаються до оцінки з підсумкової (тестової) роботи в кінці семестру (40 балів) та є підсумковою оцінкою за вивчення навчальної дисципліни. Максимальна кількість балів з курсу навчальної дисципліни складає 100 балів.

Залік відбувається у письмовій формі та складається з 20 тестових запитань. Правильна відповідь на запитання тесту оцінюється у 5 балів. Загальна оцінка з навчальної дисципліни «Практичні аспекти доказування у кримінальному процесі» визначається за накопичувальною системою, тобто сума всіх балів, отриманих за виконання певного виду робіт студента.

6.4. Критерії оцінювання за роботу на семінарських заняттях: 7 практичних занять оцінюються максимально у 5 балів кожне, причому:

5 балів – відповідність еталону, наведення прикладів з додаткової літератури, правильна мова викладення матеріалу;

4 бали – відповідність еталону, помилки в граматиці та/або орфографії;

3 бали – зміст відповіді має стосунок до предмету запитання, проте не відповідає еталону, містить суттєві граматичні та орфографічні помилки, які ускладнюють розуміння тексту або викривляють зміст повідомлення;

2-1 бал – наявність текстової відповіді, яка не відповідає еталону, та/або не має стосунку до предмету запитання, містить суттєві граматичні та орфографічні помилки, які ускладнюють розуміння тексту або викривляють зміст повідомлення;

0 балів – відсутність відповіді.

7. Політика курсу

7.1. Політика щодо академічної доброчесності. Академічна доброчесність студентів є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі).

У разі порушення студентом академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

7.2. Комунікаційна політика. Студенти повинні мати активовану університетську пошту. Обов'язком студента є перевірка один раз на тиждень (щонеділі) поштової скриньки на Office 365.

Протягом тижнів самостійної роботи обов'язком студента є робота з дистанційним курсом «Практичні аспекти доказування у кримінальному процесі»

Усі письмові запитання до викладача стосовно курсу мають надсилатися на університетську корпоративну електронну пошту.

7.3. Політика щодо перескладання. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

7.4. Відвідування занять. Для студентів денної форми навчання відвідування занять є обов'язковим. Поважними причинами для неявки на заняття є хвороба, участь в університетських заходах, відрядження, які необхідно підтверджувати документами у разі тривалої (два тижні) відсутності. Про відсутність на занятті та причини відсутності студент має повідомити викладача або особисто, або через старосту. Якщо студент захворів, ми рекомендуємо залишатися вдома і навчатися за допомогою дистанційної платформи.

Студентам, чий стан здоров'я є незадовільним і може вплинути на здоров'я інших студентів, буде пропонуватися залишити заняття (така відсутність вважатиметься пропуском з причини хвороби). Семінарські заняття не проводяться повторно, ці оцінки неможливо отримати під час консультації. За об'єктивних причин (наприклад, міжнародна мобільність або в період епідемій) навчання може відбуватись дистанційно – в онлайн-формі, за графіком, за погодженням з викладачем.

7.5. Бонуси. Студенти, які регулярно відвідували лекції (мають не більше двох пропусків без поважних причин) та мають написаний конспект лекцій, отримують додатково 5 балів до результатів оцінювання до підсумкової оцінки.

7.6. Участь в анкетуванні. Наприкінці вивчення курсу студентам буде запропоновано анонімно заповнити електронні анкети (Microsoft Forms Office 365), які буде розіслано на університетські поштові скриньки. Заповнення анкет є важливою складовою вашої навчальної активності, що дозволить оцінити дієвість застосованих методів викладання та врахувати пропозиції стосовно покращення змісту навчальної дисципліни «Практичні аспекти доказування у кримінальному процесі».

8. Ресурси і література:

Нормативні акти:

1. Конституція України. Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28.06.1996 р. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141.
2. Загальна декларація прав людини. Прийнята та проголошена резолюцією 217 А (III) Генеральної Асамблеї ООН від 10.12.1948 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015#Text
3. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 04.11.1950 року. Офіційний вісник України. 1998. № 13. Ст. 270.
4. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права. Прийнятий Генеральною Асамблеєю ООН 16.12.1966 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_043#Text .
5. Про ратифікацію Європейської Конвенції про запобігання тортурам та нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню чи покаранню: Закон України від 24.01.1997 р. Відомості Верховної Ради України. 1997. № 11. Ст. 94.
5. Про ратифікацію Конвенції про захист прав і основних свобод людини 1950 року, Першого протоколу та протоколів № 2, 4, 7 та 11 до Конвенції: Закон України від 17.07.1997 р. Відомості Верховної Ради України. 1997. № 40. Ст. 263.
6. Декларація про захист усіх осіб від катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання. Ухвалена Генеральною

Асамблеєю ООН 09.12.1975 р. : Резолюція 3452 (XXX) URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_084#Text http:/

7. Кримінальний кодекс України: Закон України від 5 квітня 2001 р. Відомості Верховної Ради України. 2001. № 25–26. Ст. 131.

8. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13 квітня 2012 р. № 4651-VI. Голос України від 19.05.2012 р. № 90-91.

9. Про виконання рішень та застосування практики Європейського Суду з прав людини: Закон України від 23.02.2006 р. Відомості Верховної Ради України. 2006. № 30. ст.260.

10. Про оперативно-розшукову діяльність: Закон України № 2135-12 від 18.02.1992 р. (зі змінами та доповненнями). Відомості Верховної Ради. 1992. № 22. Ст. 303.

11. Про Службу безпеки України: Закон України від 25.03.1992 р. Відомості Верховної Ради України. 1992. № 27. ст.382.

12. Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю: Закон України від 30.06.1993 р. Відомості Верховної Ради України. 1993. № 35. Ст. 358.

13. Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві: Закон України від 23.12.1993 р. Відомості Верховної Ради України. 1994. № 11. ст. 51.

14. Про безоплатну правову допомогу: Закон України від 02.06.2011 р. Відомості Верховної Ради України. 2011. № 51 ст. 577.

15. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05.07.2012 р. Відомості Верховної Ради. 2013. № 27. Ст. 282.

13. Про прокуратуру: Закон України від 14.10.2014 р. Відомості Верховної Ради. 2015. № 2-3. ст.12.

14. Про Національне антикорупційне бюро України: Закон України від 14 жовтня 2014 р. Відомості Верховної Ради України. 2014. № 47. Ст. 2051.

15. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 р. Відомості Верховної Ради України. 2015. № 40–41. Ст. 379.

16. Про забезпечення права на справедливий суд: Закон України № 192-VIII від 12.02.2015 р. URL: zakon.rada.gov.ua/go/192-19

17. Про Державне бюро розслідувань: Закон України від 12.11.2015 р. Відомості Верховної Ради. 2016. № 6. ст.55.

18. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 02.06.2016 р. № 1402 - VIII. Відомості Верховної Ради України. 2016. № 31. Ст.545.

19. Про Вищий антикорупційний суд: Закон України від 7 червня 2018 року № 2447-VIII. Відомості Верховної Ради. 2018, № 24, ст.212

Література:

1. Вапнярчук В.В. Теорія і практика кримінального процесуального доказування: монографія. Харків: Юрайт, 2017. 408 с.
2. Використання практики Європейського суду з прав людини у кримінальному провадженні: навчально-практичний компендіум / І.В. Гловюк, М.М. Стоянов, В.А. Завтур. Одеса: Видавничий дім "Гельветика", 2020. 420 с. Гловюк І.В.
3. Кримінально-процесуальні функції: теорія, методологія та практика реалізації на основі положень Кримінального процесуального кодексу України 2012 р.: монографія. Одеса: Юридична література, 2015. 712с.
4. Гринюк В.О. Функція обвинувачення в кримінальному провадженні України: теорія та практика: монографія. Київ : Правова єдність : Алерта, 2016. 358 с.
5. Гуртієва Л.М., Лукашкіна Т.В. Теорія доказів у кримінальному судочинстві: навч.-метод. посібник. Одеса: Фенікс, 2016. 80 с.
6. Дудаш Т.І. Практика Європейського суду з прав людини: навч. посіб. К.: Алерта, 2014. 488 с.
7. Європейські та міжнародні стандарти у сфері судочинства / ред. група: Д. Вон, І. Зарецька, Ю. Землицька (відп. ред.) та ін. Київ, 2015. 708с.
8. Застосування Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та практики Європейського суду з прав людини при здійсненні правосуддя. Навчально-методичний посібник для тренерів навчального курсу для суддів. К.: ВАІТЕ, 2017. 192с.
9. Капліна О.В. Правозастосовне тлумачення норм кримінального процесуального права: монографія. Харків: Право, 2008. 296 с.
10. Касапоглу С.О. Реалізація норм кримінального процесуального права: монографія. Дніпро: Видавець Біла К. О., 2018. 306 с.
11. Крет Г.Р. Міжнародні стандарти доказування у кримінальному процесі України: теоретико-правові та практичні основи: монографія. Калуш: Петраш К.Т., 2020. 452 с. 12.
12. Кримінально-процесуальне право України: Підручник / За заг. ред. Ю.П. Аленіна. Х.: ТОВ "Одіссей", 2009. 816 с.
13. Кримінальний процесуальний кодекс України: постатейна систематизація окремих правових позицій Верховного Суду / наук. ред.: І.В. Гловюк, М.І. Пашковський, Д.В. Пономаренко; (уклад.: О.Є. Блащук, І.В. Гловюк, В.П. Кедик, М.І. Пашковський, Д.В. Пономаренко, О.С. Троян). Одеса. 2019. 960 с.
14. Кучинська О.П., Фулей Т.І., Бараннік Р.В. Принципи кримінального провадження у світлі практики Європейського суду з прав людини : монографія. Ніжин : ТОВ «Видавництво «АспектПоліграф», 2013. 228 с. Макбрайд Джеремі.

15. Практика ЄСПЛ в діяльності органів прокуратури і суду: виклики та перспективи: матеріали I Міжнарод. наук.-практ конференції (13 червня 2018 р). Київ. Національна академія прокуратури України. 2018. 206 с.

Електронні інформаційні ресурси:

Офіційний веб-портал Верховної Ради України - <http://rada.gov.ua> Офіційний веб-портал
Судова влада України - <http://court.gov.ua/> Офіційний веб-сайт Конституційного Суду
України - <http://www.ccu.gov.ua/> Офіційний веб-сайт Верховного Суду -
<https://supreme.court.gov.ua/> Офіційний веб-сайт Європейського суду з прав людини -
<http://echr.coe.int/Pages/home.aspx?p=home> Офіційний веб-портал Офісу Генерального
прокурора - www.gp.gov.ua/ Офіційний веб-портал Державного бюро розслідувань -
www.dbr.gov.ua/ Офіційний сайт Національного антикорупційного бюро України -
<https://nabu.gov.ua/> Єдиний державний реєстр судових рішень -
<http://www.reyestr.court.gov.ua/> Судебная юридическая газета -
<https://sud.ua/ru/news/ugolovniy-sud>